

«Берагіня» — гэта цэлы свет!

Так, перафразаваўшы класіка, можна кротка распавесці пра Рэспубліканскі фестываль фальклорнага мастацтва «Берагіня». Вось ужо дзявяты раз ён прайшоў у гарадскім пасёлку Акцябрскі, што на Гомельшчыне.

Больш як 900 удзельнікаў з Беларусі, Расіі, Літвы, Польшчы, Сербіі, Чэхіі, 120 танцавальных парканкурсантаў і 60 сольных выканаўцаў найскладанейшых беларускіх танцаў. Чатыры фестывальныя дні і праграма, насычаная канцэртамі і творчымі спаборніцтвамі, святамі і імправізаванымі вечарынамі. У ліку экспертаў — знаныя даследчыкі розных аспектаў традыцыйнай культуры беларусаў.

Але гэта толькі факты. Насамрэч, яны зусім не перадаюць атмасферу незвычайна гасціннага і ўтульнага фэсту «Берагіня». Тут усе госці і ўдзельнікі — амаль сваякі ці хаця б аднадумцы. Усе канкурсанты — не канкурэнты, а сябры і калегі. Бо валадарыць Яго Вялікасць Фальклор! Сёлетняе свята падтрымалі Міністэрства культуры Беларусі, Гомельскі аблвыканкам, Акцябрскі райвыканкам, Беларускі фонд

Школьніца Алена Логінка прыехала на фестываль са Столінскага раёна.

традыцыйнай культуры сваёй мясцовасці ў розных яе мастацкіх праявах.

— За гады існавання фестывалю з'явіліся новыя асобы, калектывы, новыя танцавальныя пары, распачаліся праекты, якія грунтуюцца на вывучэнні традыцыйнай культуры, — распавёў

культуралогі Вячаслаў Калацэй. — Зерне, якое мы пасялі, ужо дае добрыя ўзыходы. Людзі, якія некалі ўпершыню выйшлі на сцэну «Берагіні» як носьбіты мастацтва сваёй малой радзімы, вёскі, выраслі. Многія сталі ўжо прызнанымі спецыялістамі ў Беларусі і за мяжой.

«Берагіня», маючы нязменны складнікі праграмы, з чарговым фэстам набывае новыя рысы, як галінкамі, «абрастае» падпраектамі і новымі творчымі спаборніцтвамі. Навінкі сёлетняга фэсту — выстаўка фотакарэспандэнта газеты «Звязда» Яўгена Пясецкага, што пазнаёміла з адметнымі старонкамі гісторыі фестывалю. Упершыню прайшоў I Рэспубліканскі конкурс музычных капэл традыцыйнага складу, упершыню адбыўся конкурс салістаў — выканаўцаў беларускіх народных традыцыйных танцаў. Перад танцорамі-салістамі стаяла няпростая задача — выканаць танцы «Жабка» (некаторыя яго элементы выконваюцца паралельна падлозе), «Чобаты», «Мікіта».

Вялікае свята для гасцей і ўдзельнікаў — гэта і вялікая адказнасць для мясцовых уладаў. Прыняць, прывітаць тысячы гасцей і на ўзроўні прадставіць сваю мясцовасць — справа не з простых. Намеснік старшыні Акцябрскага райвыканкама Ірына Намочанка кажа:

— Для жыхароў Акцябршчыны «Берагіня» — гэта яшчэ і ўнікальная магчымасць прэзентаваць свой раён, жывапісны край. Мы робім усё, каб фестываль існаваў, каб не змяняў прاپіскі і ў далейшым знаходзіў новыя гарызонты творчасці.

Яклюбы фэст, «Берагіня» мае свае традыцыі, свае адметныя «фішкі». Гэта вялікае «Рудабельскае Купалле», што ладзіцца ў апошнюю ноч фэсту, кірмаш вырабаў дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва, частаванне прысмакамі, а таксама яскравы конкурс пар-выканаўцаў беларускіх побытавых танцаў. Сёлета яго ўдзельнікамі былі пары п'яці ўзроставых катэгорый. Самым малодшым танцорам — 9 гадоў, а старэйшым — за 80! І калі ў танцах маладых бачыцца перадусім старанне, жаданне выконваць пароды кіраўнікоў, то ў танцах старэйшых — досвед і характар, адметны індывідуальны стыль, што выпрацоўваўся гадамі і нават дзесяцігоддзямі.

Так, напрыклад, Уладзімір Яфімчык і Галіна Шчарбачэня з вёскі

Сарачы, што на Любаншчыне, нягледзячы на тое, што ўжо на пенсіі, з задавальненнем бяруць удзел у конкурсе, больш як 20 гадоў танцуюць і з'яўляюцца артыстамі калектыву «Расіца». Адметна, што танцуюць яны менавіта так, як танцавалі іх продкі, а самі танцы перанялі ад старажылаў. А вось сямейны дуэт Ксенія і Максіма Вяроўкі з Любані на сцэне не так даўно. Яны вучні вядомага даследчыка фальклору Сяргея Выскваркі і прызнаюцца, што вельмі любяць танцаваць, а «Берагіню» цэняць перадусім за непаўторную атмасферу.

Наступны, дзясяты, фестываль, які пройдзе ў Акцябрскім праз два гады і стане юбілейным, абяцае быць не менш яркім і захапляльным. Магчыма, да гэтага часу ён набудзе і новы статус: ужо сёння ідзе гаворка пра падрыхтоўку намінацыйнага дасье фэсту для прадстаўлення яго ў спісе нематэрыяльнай культурнай спадчыны ЮНЕСКА. Будзем спадзявацца на поспех прапановы беларускага боку. Чакаем новай сустрэчы са старымі сябрамі, знаёмства з удзельнікамі і гасцямі, у якіх наперадзе першая вандроўка ў гэты незвычайны свет, дзе валадарыць Фальклор.

Марына ВЕСЯЛУХА

Выступае фальклорны гурт «Расіца» з Любанскага раёна.

культуры. Свята ўпершыню прайшло пад патранатам ЮНЕСКА і Канвенцыі па ахове нематэрыяльнай культурнай спадчыны.

Прывітанне ўдзельнікам і гасцям «Берагіні» даслаў Пасол Беларусі ў Францыі, Пастаянны прадстаўнік нашай краіны пры ЮНЕСКА Павел Латушка. «Фэстываль «Берагіня» ўжо стаў значнай падзеяй у культурным жыцці не толькі Гомельшчыны, але і ўсёй Беларусі. Адметная рыса фестывалю — яго арыентаванасць на захаванне самабытнай народнай творчасці», — гаворыцца ў віншаванні.

І гэта сапраўды так. З самага першага фэсту яго мэтай стала выяўленне, аднаўленне, трансляцыя, папулярызацыя

аўтар і кіраўнік фестывалю «Берагіня», этнахарэолаг Мікола Козенка. — На жаль, носьбіты традыцый вельмі хутка сыходзяць, а разам з імі сыходзіць частка нашай спадчыны. Фэстываль «Берагіня» скіраваны на падтрымку, пераемнасць у культуры. Хочацца, каб ён меў працяг.

Адметна, што менавіта ў нашы дні, калі хада часу нібыта паскорылася, у грамадстве ўзраста цікавасць да каранёў, вытокаў народа і яго традыцыйнай культуры.

— Кантакт паміж пакаленнямі надзвычай важны: калі песня перадаецца з вуснаў на вусны, танец — з нагі на нагу, найгрыш — з інструмента на інструмент, — падкрэсліў загадчык кафедры этналогіі і фалькору БДУКІМ, кандыдат

У купальскім карагодзе.